

Presenting the university transformation and excellence model in the field of education with an overview of excellence models (Case study: Khatam al-Anbia Air Defense University (PBUH))

Hossein Fathabadi¹ | Omid Jafarizadeh² | Mohammad Nikmanesh³

1. Assistant Professor, Command and Control Department, Khatam Al-Anbiya Air Defense University, Tehran, Iran.
Email: fh_ie@yahoo.com
2. Assistant Professor, Command and Control Department, Khatam Al-Anbiya Air Defense University, Tehran, Iran.
Email: jafarizadehomid@gmail.com
3. PhD Student, Faculty of Industrial Engineering, Mazandaran University of Science and Technology, Mazandaran, Iran.
Email: nickmanesh.m4@gmail.com

Volume info

Vol. 34
Series: 71
Summer 2026

Article Type

Research Paper

Article History

Received:
14 June 2024

Revised:
08 January 2025

Accepted:
23 July 2026

Published:
27 July 2026

ISSN – E-ISSN

ISSN: 8901-1857

E-ISSN: 2821-1685

Abstract

The education system is the main pillar of the country's development and progress. Therefore, the improvement and excellence of the education system is directly effective in improving the performance of other systems, including economy, culture and society. This issue becomes more important when facing the complex and changing world and in line with the security and protection of the territorial integrity of the country. Excellence model is inevitable for higher education because it leads to development and progress in all dimensions. The purpose of this research is to provide a model of excellence of Khatam al-Anbia Air Defense University (PBUH) in the field of education. The research is applied in terms of purpose and qualitative in terms of data collection method. This research aims to identify the influential components in the evolution and excellence of Khatam Al-Anbia Air Defense University (PBUH) in the field of education, extracting related concepts and categories from the collection of articles and upstream documents and using the method of qualitative content analysis and performing relevant coding, and then with Descriptive analysis and study of the number and frequency of concepts and categories, different roles in the field of models of transformation and excellence and concepts of education have been identified and separated. In the next step, by conducting a semi-structured interview with 12 professors and experts in this field at Khatam al-Anbia Air Defense University (PBUH) in order to validate the calculated components and the relationship between the components and the dimensions, as well as to extract the components desired by the experts using the theoretical saturation method. was discussed and finally the model of transformation and excellence of the university in the field of education has been formulated. The model resulting from the research has five dimensions, 25 components and 73 indicators.

Keywords: Model of excellence, transformation, model of excellence, education.

Cite this Paper: Fathabadi'H & Jafarizadeh'O, Nikmanesh'M.(2026). Presenting the university transformation and excellence model in the field of education with an overview of excellence models (Case study: Khatam al-Anbia Air Defense University (PBUH)). Journal of The Research in Islamic Education Issues. 34(71), 11-38

Publisher: Imam Hossein University.

©
The Author(s).

عرض نموذج التحول والتميز الجامعى فى مجال التعليم مع لمحة عامة عن نماذج التميز (حالة دراسية: جامعة خاتم الأنبياء للدفاع الجوى (ع))

حسين فتح آبادى^١ | اميد جعفرى زاده^٢ | محمد نيك منش^{٣*}

Email: fh_ie@yahoo.com

Email: jafarizadehomid@gmail.com

Email: nickmanesh.m4@gmail.com

١. أستاذ مساعد، قسم القيادة والسيطرة، جامعة خاتم الأنبياء (ص) للدفاع الجوى، طهران، إيران.

٢. أستاذ مساعد، قسم القيادة والسيطرة، جامعة خاتم الأنبياء (ص) للدفاع الجوى، طهران، إيران.

٣. طالب دكتوراه، كلية الهندسة الصناعية، جامعة مازندران للعلوم والتكنولوجيا، مازندران، إيران.

الْمُلَخَّص

يعد نظام التعليم الركيزة الأساسية لتطور البلاد وتقدمها. ولذلك فإن تحسين وتميز نظام التعليم له تأثير مباشر فى تحسين أداء الأنظمة الأخرى الحاكمة فى البلاد، بما فى ذلك الاقتصاد والثقافة والمجتمع. وتزداد أهمية هذه القضية فى مواجهة العالم المعقد والمتغير، وبما يتماشى مع أمن وحماية وحدة أراضى البلاد. نموذج التميز أمر لا مفر منه للتعليم العالى لأنه يؤدى إلى التطور والتقدم فى جميع أبعاده. يهدف هذا البحث إلى تقديم نموذج للتحول والتميز لجامعة خاتم الأنبياء للدفاع الجوى (ع) فى مجال التعليم مع لمحة عامة عن نماذج التميز. ويتم تطبيق البحث من حيث الغرض والنوع من حيث طريقة جمع البيانات. يهدف هذا البحث إلى التعرف على العناصر المؤثرة فى تطور وتميز جامعة خاتم الأنبياء للدفاع الجوى (ع) فى مجال التعليم، واستخلاص المفاهيم والفئات ذات الصلة من مجموعة المقالات والوثائق الأولية واستخدام أسلوب المحتوى النوعى. التحليل وإجراء الترميز ذى الصلة، ومن ثم مع التحليل الوصفى ودراسة عدد وتكرار المفاهيم والفئات، فقد تم تحديد وفصل الأدوار المختلفة فى مجال نماذج التحول والتميز ومفاهيم التعليم. فى الخطوة التالية، من خلال إجراء مقابلة شبه منظمة مع ١٢ أستاذاً وخبيراً فى هذا المجال فى جامعة خاتم الأنبياء للدفاع الجوى (ع) من أجل التحقق من صحة المكونات المحسوبة والعلاقة بين المكونات والأبعاد أيضاً. حيث تم استخلاص المقومات التى أرادها الخبراء باستخدام أسلوب الإشباع النظرى، وأخيراً تم صياغة نموذج التحول والتميز للجامعة فى مجال التعليم. النموذج الناتج عن البحث له خمسة أبعاد و٢٥ مكون و٧٣ مؤشر. الكلمات المفتاحية: نموذج التميز؛ تحويل؛ نموذج التميز؛ تعليم.

السنة والرقم

المجلد: ٣٤

سيف ١٤٤٧

ورقة البحث

تاريخ المقالة

تاريخ الاستلام: ٠٧ ذى الحجة ١٤٤٥

تاريخ المراجعة: ٠٧ رجب ١٤٤٦

تاريخ المقبولة: ٠٨ صفر ١٤٤٨

تاريخ النشر: ١٢ صفر ١٤٤٨

ISSN – E-ISSN

ISSN: 8901-1857

E-ISSN: 2821-1685

١. استناد: فتح آبادى، حسين؛ جعفرى زاده، اميد؛ نيك منش، محمد. (١٤٤٨). عرض نموذج التحول والتميز الجامعى فى مجال التعليم مع لمحة عامة عن نماذج التميز (حالة دراسية: جامعة خاتم الأنبياء للدفاع الجوى (ع))؛ مجلة العمى البحث فى قضايا التربية الاسلامية؛ ٣٤ (٧١): ٢٨-١١.

المؤلفون

الناشر: الجامعة الامام الحسين (ع)

OPEN ACCESS

ارائه الگوی تحول و تعالی دانشگاه در حوزه آموزش با مروری بر مدل‌های تعالی (مورد مطالعه: دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص))

حسین فتح‌آبادی^۱ | امید جعفری‌زاده^۲ | محمد نیک‌منش^{۳*}

Email: fh_ie@yahoo.com

۱. استادیار، گروه فرماندهی و کنترل، دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص)، تهران، ایران

Email: jafarizadehomid@gmail.com

۲. استادیار، گروه فرماندهی و کنترل، دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص)، تهران، ایران

Email: nickmanesh.m4@gmail.com

۳. دانشجوی دکتری، دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه علوم و فنون مازندران، مازندران، ایران

چکیده

نظام تعلیم و تربیت رکن اصلی توسعه و پیشرفت کشور است. لذا بهبود و تعالی نظام آموزش و تربیت مستقیماً در بهبود عملکرد سایر نظام‌های حاکم بر کشور از جمله اقتصاد، فرهنگ و جامعه اثرگذار است. این موضوع زمانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که در مواجهه با دنیای پیچیده و متغیر و در راستای امنیت و پایداری و تمامیت ارضی کشور باشد. مدل تعالی برای آموزش عالی اجتناب ناپذیر است چرا که منجر به توسعه و پیشرفت در همه ابعاد می‌گردد. پژوهش حاضر با هدف ارائه الگوی تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه آموزش با مروری بر مدل‌های تعالی می‌باشد. پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها، کیفی می‌باشد. این تحقیق با هدف شناسایی مولفه‌های تاثیرگذار در تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه آموزش، مفاهیم و مقوله‌های مرتبط را از مجموعه مقالات و اسناد بالادستی استخراج و با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی و انجام کدگذاری‌های مربوطه و سپس با تجزیه و تحلیل توصیفی و مطالعه تعداد و فراوانی مفاهیم و مقوله‌ها، نقش‌های مختلف در زمینه الگوهای تحول و تعالی و مفاهیم آموزش مشخص و جداسازی گردیده است. در گام بعدی با انجام مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۲ نفر از اساتید و خبرگان این حوزه در دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) بمنظور اعتبار سنجی مولفه‌های احصا شده و ارتباط مولفه‌ها با ابعاد و همچنین بمنظور استخراج مولفه‌های مورد نظر خبرگان با روش اشباع نظری پرداخته شد و نهایتاً الگوی تحول و تعالی دانشگاه در حوزه آموزش تدوین گردیده است.

کلیدواژه‌ها: الگوی تعالی؛ تحول؛ مدل تعالی؛ آموزش.

سال و شماره

سال ۳۴، پیاپی: ۷۱

تابستان ۱۴۰۵

نوع مقاله

مقاله پژوهشی

سابقه مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۲۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۵/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۵/۰۵

شابا چاپی و الکترونیکی

شابا چاپی: ۶۹۷۲-۲۲۵۱

الکترونیکی: ۵۱۹۶-۲۶۴۵

استناد: فتح‌آبادی، حسین؛ جعفری‌زاده، امید؛ نیک‌منش، محمد. (۱۴۰۵). ارائه الگوی تحول و تعالی دانشگاه در حوزه آموزش با مروری بر مدل‌های تعالی (مورد مطالعه: دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص))؛ پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی؛ ۳۴ (۷۱): ۳۸-۱۱.

©
نویسندگان

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع)

OPEN ACCESS

مقدمه و بیان مسئله

در دهه‌های اخیر، نقش دانشگاه‌ها به عنوان مؤسسات کلیدی در توسعه اجتماعی و فرهنگی به وضوح بیشتری نمایان شده است. دانشگاه‌ها علاوه بر ارائه خدمات آموزشی، نقش مهمی در تولید دانش و انجام پژوهش‌های علمی با اهمیت دارند. این امر به ویژه در حوزه‌هایی مانند پدافند هوایی، که تاثیر چشمگیری بر امنیت ملی دارند، بسیار حیاتی است.

آموزش و تربیت از ارکان مهم تعالی و رشد همه جانبه کشور است و ابزار است برای ارتقای سرمایه‌های اجتماعی و انسانی. برقراری عدالت و امنیت و احیای تمدن اسلامی که از آرمان‌های انقلاب اسلامی است، در گرو نظام آموزش و تربیت کارآمد بمنظور تربیت انسان‌های مومن، آزاده، با اخلاق و معتقد است.

مواجهه نظام آموزشی اعم از آموزش عمومی، مهارتی و عالی جهت پذیرش نقش پیشران و موتور محرکه پیشرفت و توسعه کشور و تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و توانمند به گونه‌ای که پاسخگوی نیازهای حال و آینده باشند، جز با رویکردهای تحولی هم در مبانی نظری و اهداف و هم در ساختارها، روندها، فرآیندها و روش‌ها امکان پذیر نیست. ضرورت چنین تحولاتی در سازمان‌های بزرگ مقیاس انسان محور که در معرض تحولات سریع اجتماعی-فناورانه متاثر از تحولات جهانی می‌باشند، بواسطه پاسخگویی مناسب به تغییرات و به منظور بقاء در محیط متلاطم و خلق و آفرینش آینده مطلوب، دوجندان می‌شود.

این پژوهش با استفاده از روش‌های تحقیق کیفی و با توجه به تجربیات بین‌المللی و تحولات روز افزون در زمینه‌های مختلف دانشگاهی، به معرفی عوامل تاثیرگذار در تحول و تعالی آموزش در دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) با توجه به موقعیت استراتژیک این دانشگاه در زمینه پدافند و امنیت ملی می‌پردازد.

مبانی نظری

تقویت فضای انقلابی در دانشگاه، رشد مستمر علمی و تقویت کیان دانشگاه در عملیاتی سازی راهبردهایی که در رابطه با علم، فناوری و فرهنگ در قالب سیاست‌های کلی نظام، پیشبرد اهداف

انقلاب اسلامی، نقشه مهندسی فرهنگی و نقشه علمی، علاوه بر نیاز به رشد روز افزون آگاهی‌ها، بصیرت انقلابی و انگیزه جهادی در بین تمامی مدیران و اساتید، مستلزم تدوین برنامه‌ای است که بتواند اقدامات، تغییرات و نوآوری‌ها را در راستای تحقق راهبردهای کلان انسجام بخشد و با تقویت شبکه‌های ارتباطی بین واحدها و مراکز، هم افزایی ایجاد نموده و با بهره‌گیری از خلاقیت و نوآوری، بهره‌وری از منابع موجود و اثر بخشی دانشگاه را ارتقاء بخشد. از این رو تدوین مولفه‌های تحول و تعالی در دانشگاه می‌تواند بخش مهمی از اقدامات، تحولات کیفی در دانش و مهارت‌های نیروی انسانی دانشگاه و ساز و کارهای انجام امور و تحقق آن را در سایه وجود اعتقاد و انگیزه درونی برای انجام تحولات، تلاش حداکثری و مشارکت فعال سطوح مختلف دانشگاه برای تحقق رویکردها و اهداف ذکر شده، رقم بزند.

آموزش یکی از ارکان مهم و غیر قابل انکار در توسعه‌ی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی جامعه به شمار می‌آید و امروزه پاسخگویی به نیازهای جامعه بدون مدیریت نظام آموزشی با در نظر گرفتن پیچیدگی‌ها و تغییرات موجود امکان پذیر نخواهد بود. لذا نیاز به بهبود کیفی و ارتقاء سطح آموزشی و ضرورت تحول و دگرگونی مدیریت آموزشی بیش از پیش احساس می‌شود. سازمان‌هایی می‌توانند برای آینده خود برنامه ریزی کنند که به صورت مستمر وضعیت خود را شناسایی و ارزیابی کنند (قهرمانی و همکاران، ۱۳۹۵).

مدیریت کیفیت فراگیر رویکردی است که بر مبنای آن مدیریت سازمان با مشارکت تمامی کارکنان، تأمین کنندگان و مشتریان به بهبود دائمی فرایندها در جهت رضایت مشتریان می‌پردازد. آنچه به عنوان سؤال بزرگ، مطرح است، شناسایی ابزاری است که به صورت جامع نقاط قوت و قابل بهبود سازمان را شناسایی کند و آن را برای ایفای نقش موفق در محیط رقابتی آماده کند. متخصصین حوزه کیفیت و بهره‌وری، به نگاه جامع و فراگیر بمنظور مدیریت همه جانبه و سیستمی که انجام کارها به طور صحیح و مداوم را تضمین کند، تاکید دارند (گلابگیرنیک و همکاران، ۱۳۹۹).

با توجه به نقش دانشگاه‌ها و موسسات عالی در تولید علم و فناوری و تربیت دانشجویان و اساتید، این موسسه‌ها بایستی همواره به سوی تعالی و تحول در حرکت باشند. با این وجود این موسسات در غیاب سیستم ارزیابی و تعالی سازمانی مناسب، همواره با مسائل و مشکلاتی در راستای برنامه ریزی بهبود مستمر کیفیت مواجه هستند (گلابگیرنیک و همکاران، ۱۳۹۹). براساس

دیدگاه صاحب نظران حوزه تعلیم و تربیت، تربیت اخلاقی بستر ساز رشد اخلاقی است و رشد اخلاقی آخرین مرحله تربیت اخلاقی است که هرگز به خودی خود رخ نمی‌دهد. (مجدالدین و همکاران، ۱۴۰۲). هر سازمانی برای دستیابی به اهداف سازمانی ناچار به تربیت و آموزش کارکنان خود است و برای اینکه بتواند این نقش را در بستر زمانی به‌خوبی ایفا نماید هم باید به اخلاق درون‌سازمانی کاملاً پایبند باشد و هم نیازمند پرورش مربیان و اساتیدی است که با الهام از تجربیات گذشته و با مدنظر قرار دادن مبانی و ارزش‌ها، توان تربیت فکری، فرهنگی، دینی و اخلاقی نیروهای خود را مضاعف نمایند (علیمردانی، ۱۴۰۲). پژوهش در حوزه آموزش عمدتاً متمرکز بر شیوه‌های آموزش و پرورش مهارتی و ارزیابی اثربخشی و کارایی آنها است (میرجلیلی، ۱۴۰۲).

با توجه به سیاست‌های کلی نظام در بخش علم و فناوری که توسط مقام معظم رهبری ابلاغ شده است، جهاد مستمر علمی و بهینه‌سازی عملکرد و ساختار نظام آموزشی و تحقیقاتی کشور دو سیاست مرتبط با تعالی و تحول در نظام آموزشی و پژوهشی دانشگاه است. در چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ به توسعه همه‌جانبه کشور با حفظ هویت اسلامی و روحیه انقلابی تأکید شده است. برای دستیابی به اهداف این چشم‌انداز و احراز جایگاهی مناسب در شأن ایران اسلامی، تدوین معیارهای پیشرفت فیزیکی و اختصاص منابع لازم برای تحقق آن از ضروریات است.

از سوی دیگر مقوله علم و فناوری از الزامات و ارکان ضروری و بستر ساز برای پیشرفت و تحقق اهداف چشم‌انداز است. پیشرفت همه‌جانبه علمی زمینه ساز توانمندی‌هایی است که امکان رقابت در عرصه‌های مختلف را مهیا می‌سازد.

تحقق این اهداف نیازمند ترسیم نقشه راه و راهبردهای تحول و تعالی است که در آن منابع، نقش‌ها، مسیر و نحوه پیمودن آن مشخص شده باشد.

بهبود عملکرد مدیریت آموزش و پژوهش در دانشگاه‌ها و تعیین میزان موفقیت آن‌ها در رسیدن به اهداف آموزشی در رابطه با تحولات و تغییرات علمی و فناوری یکی از دغدغه‌های اصلی دانشگاه‌ها است. به همین منظور بررسی و شناسایی عوامل موجود در این مسیر و ارزیابی این عوامل در مواجهه با تغییرات با ارائه راهکار مناسب برای بهبود مدیریت تحولات می‌تواند نقش موثر ایفا کند. ایجاد یک مدل تعالی نظام‌مند برای کلیه تغییرات احتمالی در حوزه کیفیت و تعالی

با دامنه تغییرات مشابه، می‌تواند تعارض‌ها و مقاومت‌های احتمالی را شناسایی و کنترل کند و در نتیجه هزینه و تاخیرات ناشی از آن را به حداقل برساند.

متغیرها و عوامل اثرگذار بر سازمان‌ها روز به روز پیچیده‌تر می‌شوند و لذا نه تنها توسعه و تکامل سازمان، حتی حفظ وضع موجود مناسب نیز سخت‌تر می‌شود و همین موضوع به دلیل تنوع و تعدد عوامل محیطی و پیچیدگی روزافزون درون سازمان‌ها است. در چنین شرایطی، هدایت اداره دانشگاه‌ها برای تحقق اهداف از پیش تعیین شده و حضور فعال و اثربخش در جامعه علمی، نیازمند درک درست موقعیت و اتفاقات محیطی، برای آگاهی یافتن بموقع و درست از فرصت‌ها و تهدیدها و تشخیص صحیح، بموقع و دقیق نقاط قوت و ضعف سازمان است که این هر دو نیازمند الگو و مدل مناسب برخورد با سازمان می‌باشد. لذا ضروری است تا به بررسی این مساله پرداخته شود (آبدار و همکاران، ۱۳۹۴).

دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) یکی از مراکزی است که در حوزه تربیت و آموزش افراد خبره و توانمند، نقش بسزایی ایفا می‌کند (آقامحمدی، ۱۳۹۸). آنچه پژوهش حاضر در نظر دارد، ارائه مدل تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در جهت ایجاد تحول آموزشی و بهبود مستمر کیفیت آموزشی است تا سرآمد دانشگاه‌های همتراز خود باشد؛ امری که از جمله اهداف دانشگاه است.

هدف این پژوهش، ارائه الگوی تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه‌ی آموزش و همچنین شناسایی مهم‌ترین ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌های موثر و رابطه آن‌ها برای دستیابی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) به الگوی تحول و تعالی در حوزه‌ی آموزش است. لذا این پژوهش بدنبال پاسخگویی به دو سوال زیر است.

سوال اصلی تحقیق:

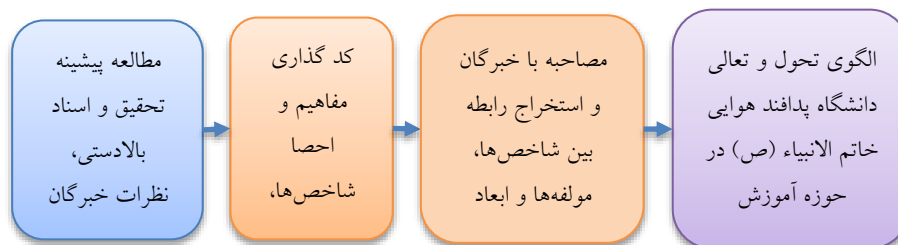
الگوی تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه‌ی آموزش چیست؟

سوالات فرعی تحقیق:

ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌های تاثیر گذار در تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه‌ی آموزش چیست؟

با توجه به اینکه محققین در انجام این تحقیق به دنبال ارائه الگوی تعالی بوده و پس از مطالعه منابع و ادبیات تحقیق و طی یک فرآیند علمی پاسخ سؤالات تحقیق مشخص شد لذا در ابتدای کار به جای طراحی فرضیه، سؤالات تحقیق مد نظر بوده و تلاش می‌گردد با یافتن پاسخ سؤالات تحقیق، به اهداف تحقیق جامعه عمل پوشانده شود.

با توجه به پیشینه مطالعات انجام شده در زمینه الگوهای تحول و تعالی و همچنین مبانی نظری و سیاست‌گذاری‌های کلان در حوزه‌ی آموزش، چارچوب شکل ۱ جهت مطالعه، بررسی و استخراج اطلاعات، قرار گرفت.

شکل ۱ - چهارچوب نظری تحقیق

پیشینه پژوهش

پژوهش‌های انجام شده در زمینه تحول و تعالی آموزشی در ابعاد مختلف قابل بررسی است. یکی از تلاش‌های صورت گرفته، تهیه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است که بیان‌کننده‌ی فلسفه تعلیم و تربیت و نقشه‌ی راه آموزشی و پرورش ایران است. این سند با استفاده از اسناد بالادستی کشور، الهام از چشم‌انداز نظام جمهوری اسلامی ایران و اهداف نظام آموزشی در افق ۱۴۰۴ تبیین شده است. در رابطه با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، از زمان تصمیم‌گیری برای تدوین آن در سال ۱۳۸۳، رونمایی آن در سال ۱۳۹۰ و اجرای آن تا امروز چالش‌ها و مشکلات زیادی پیش روی نهاد آموزش و پرورش بوده است. در این سند بیان شده است که حوزه تربیت و آموزش از مهمترین زیرساخت‌های تعالی هر کشوری است و جهت تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی تلاش همه جانبه در تمام ابعاد اقتصادی، اجتماعی، علمی و فرهنگی باید صورت

گیرد. بمنظور تهیه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از اسناد بالادستی استفاده شده است و کوشش شده است که همراستا با اهداف راهبردی نظام جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ تبیین شود (شامحمدی، ۱۴۰۲)

ایمانی گله پرد سری و همکارانش ناظم و کریمزاده (۱۳۹۷) به بررسی و شناسایی ابعاد تعالی سازمانی با تأکید بر مدل EFQM در دانشگاه آزاد اسلامی پرداختند و دریافتند مؤلفه‌های تعالی سازمانی شامل نوآوری کارکنان، رهبری، خط مشی و استراتژی، یادگیری، بهره‌وری کارکنان، نتایج مشتری، مشارکت و منابع، فرآیندها، نتایج کلیدی عملکردی، کارکنان، نتایج کارکنان و نتایج جامعه است. کفاش و ضامنی (۱۳۹۷) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که تاب‌آوری و رهبری معنوی بر تعالی سازمان تأثیر دارند و ابعاد نتایج مشتریان، نتایج جامعه، خط مشی و استراتژی، فرآیندها، کارکنان، نتایج کلیدی عملکرد و شرکای تجاری از پیشنیازهای تعالی هستند. جاویدنیا و کمالی در سال ۱۳۹۶ به بررسی وضعیت مدیریت دانش در دانشگاه صنعتی ارومیه با استفاده از رویکرد EFQM پرداختند. آنها در این پژوهش معیارهای تعالی را در دانشگاه ارزیابی کردند و به این نتیجه رسیدند که در خصوص معیار رهبری که از معیارهای توانمندساز مدیریت دانش است، وضعیت دانشگاه مطلوب است. رضایی و حمیدی فر در سال ۱۳۹۶ در پژوهش خود دریافتند که اجرای مدل تعالی سازمانی در میزان رضایت مشتریان از خدمات و در نهایت موفقیت شرکت در جذب و نگهداشت مشتری اثرگذار است. بونازف و وان کیل در سال ۲۰۱۷ در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بهبود ارزش‌های سازمانی و رهبری با اجرای مدل تعالی EFQM امکان‌پذیر است. بورانتا، پی سوماس و پانتواکیس در سال ۲۰۱۷ در پژوهشی بیان کردند که بهره‌وری سازمانی و بهبود مستمر آن جزء شاخص‌های اصلی تعالی سازمانی است.

پژوهش‌محوری از رویکردهای جدید دانشگاه‌های پیشرفته جهان است که یادگیری را معطوف به حافظه‌پروری، دانایی محوری و ارتقای قدرت درک و بینش خلاق کرده است. با توجه به این رویکرد تازه، در دانشگاه‌ها تنها یادگیری صورت نمی‌گیرد، بلکه دانشجو نحوه تفکر و اندیشه را می‌آموزد و دانشگاهی موفق‌تر است که بتواند این مهم را به دانشجو انتقال دهد. (Huet, et al, 2007) آموزش پژوهش محور یکی از الگوهای فعال و فرایند محور تدریس است که بر پایه سؤال‌های چالش برانگیز و موقعیت‌های مبهم استوار است و به دانشجو فرصت می‌دهد با طراحی و تصمیم‌گیری،

مسئله را حل کند. این روش یک راهبرد نوین برای آموزش روش یادگیری به دانش آموز است، بطوری که مدرس نیز همگام با دانشجو در جست و جوی پاسخ برمی‌آید، وسایل و امکانات را فراهم می‌کند و گام به گام مراحل کاوشگری را تا رسیدن به نتایج و اهداف تعیین شده هدایت و کنترل می‌کند. در واقع، هدف اصلی این رویکرد آن است که معلم بتواند ساختارهای ذهنی فعلی دانشجو را بشناسد و برای تغییر آن‌ها برنامه‌ریزی کند (الدوسی، ۱۳۹۲: ۲۵). آموزش پژوهش محور، آموزشی است که بر پژوهش و تحقیق مبتنی بوده و آموزش به مثابه مقدمه آن بوده و در نهایت دانش‌آموختگان، مسلط به توان پژوهشی در موضوعات علوم مختلف خواهند شد و این مهم در گرو اجرای روش مسئله‌ای از سوی مدرسان و روش یادگیری اکتشافی از سوی دانشجویان است (Altbach, 2010). یافته‌های تجربی نشان می‌دهد که مدل آموزش مبتنی بر درگیر نمودن فعالانه دانشجویان در وظایف تحقیقی روزانه و توسعه تفکر انتقادی و یادگیری بر اساس حل مسئله یا پرس و جو برای آموزش دانشجویان موثرتر است. (Huet, et al, 2007)

دانشگاه آزاد اسلامی محورهای کلان و راهبردی تحول و تعالی را در یازده محور تبیین کرده است. توسعه فعالیت‌ها در زمینه فناوری، نوآوری و کارآفرینی با نقش آفرینی فعال در زیست بوم‌های محلی نوآوری و حمایت از فعالیت شرکت‌های دانش بنیان نوپای متناسب به اهالی دانشگاه از مواردی است که در حوزه پژوهش و آموزش مورد توجه قرار گرفته است. دانشگاه تهران در زمینه تحول و تعالی آموزش و پژوهش در سه راهبرد زیر برنامه‌ریزی کرده است:

- راهبرد اول: توسعه نظام آموزشی با رویکرد سلامت نگر و پاسخ گو به جامعه.
- راهبرد دوم: تحول کمی و کیفی برنامه‌های آموزشی، حفظ جایگاه برتر آموزشی دانشگاه در رتبه بندی‌های کشوری و ارتقای جایگاه دانشگاه در عرصه‌های بین المللی.
- راهبرد سوم: توسعه منابع انسانی فعال در حوزه آموزش، توسعه قطب‌های آموزشی. اسمعیل نیا، مژگان و کوهستانی، حسینعلی، در پژوهشی به ارائه مدل تعالی آموزش‌های مجازی در دانشگاه فرهنگیان در راستای توسعه منابع انسانی پرداختند. آنها در پژوهش خود با استفاده از رویکرد کیفی و مبتنی بر تئوری داده بنیاد مدل تعالی آموزش مجازی را بررسی کردند. به همین منظور با رویکرد اشباع نظری، مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته با کارکنان صاحب نظر در

حوزه آموزش‌های مجازی و اساتید و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان خراسان رضوی، شمالی و جنوبی انجام شده است. برای اعتباربخشی به یافته‌ها پس از بازبینی اعضا، نتایج طی چندین مرحله تعدیل شده‌اند. از کد گذاری باز و محوری جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شده است. در نهایت مقوله‌ها در قالب ۱۴ مقوله اصلی و ۶ بعد، مدل پارادایمی به صورت موجبات علی (فعالیت‌های یاددهی و یادگیری، کنشگران انسانی، مدیریت)، مقوله اصلی: تعالی آموزش مجازی دانشگاه فرهنگیان (بهبود کیفیت)، راهبردها (سطح خرد، سطح میانی، سطح کلان)، شرایط زمینه‌ای (ماهیت آموزش‌های مجازی دانشگاه فرهنگیان)، شرایط مداخله گر (اینترنت، امکانات سخت افزاری، وب) و پیامدها (پیامدهای فردی، پیامدهای سازمانی، پیامدهای فرا سازمانی) قرار گرفته‌اند.

گلابگیر نیک، سلیمه سادات و معقول، علی، در پژوهش با عنوان "طراحی مدل تعالی سازمانی دانشگاه فرهنگیان شمال شرق کشور" مدل تعالی سازمانی دانشگاه فرهنگیان شمال شرق کشور را در سال ۱۳۹۸ طراحی کردند که با رویکرد آمیخته (کمی، کیفی) و طرح اکتشافی انجام شده است. آنها در این پژوهش نه معیار تعالی سازمانی را مورد بررسی قرار دادند و نتیجه گرفته‌اند که تمام ابعاد بر تعالی سازمانی اثر مثبت و مستقیم می‌گذارد. بیشترین اثرگذاری به بعد اصول مدیریت و استقرار آن و کمترین آن بعد انگیزه کارکنان بوده است.

شاه احمد قاسمی، زهرا سادات و گودرزی، اکرم (۱۳۹۶)، در پژوهش با عنوان "سیر اجمالی بر نظریات و مدل‌های ارائه شده در مدیریت تحول" ابراز کردند که مبانی نظری نوعی دانش پایه‌ای را به وجود می‌آورند که تحول سازمان بر آن استوار می‌شود. این دانش پایه‌ای برای برنامه ریزی و اجرای برنامه‌های تحولی و ایجاد تغییر توسط رهبران، مدیران و کارگزاران تحول سازمان مورد استفاده قرار می‌گیرد. نظریه‌های متنوعی در زمینه‌ی تغییر و تحول سازمان توسط اندیشمندان علم مدیریت مورد بررسی قرار گرفته است. به عبارتی دانشمندان این حوزه، مدل‌ها و الگوهای گوناگونی ارائه کرده‌اند. این نظریه‌ها، نقش بسزایی در درک و فهم بهتر تحول دارند و زیربنایی برای عملی کردن تحول در سازمان‌ها هستند. مدل‌های تحول ابزاری هستند که سازمان‌ها را مجهز می‌کنند و میزان قرار گرفتن آنها در مسیر تعالی سازمانی و رشد متوازن را اندازه گیری می‌کنند. نتایج پژوهش آنها بیانگر این بوده است که هر کدام از نظریات و تئوری‌ها در فرآیند تحول

سازمانی تاثیر گذار هستند اما آنچه که باید در نظر گرفته شود، نوع سازمان، موقعیت آن، اهداف تعیین شده و بسیاری عوامل دیگری که سازمان برای تحول نیاز دارد.

سند تحول دانشگاه جامع امام حسین (ع) با هدف ارائه نقشه راه عملیاتی بومی و برنامه اقدام برای حرکت بلندمدت (۵۰ ساله) دانشگاه مبتنی بر تدابیر و بیانات امامین انقلاب اسلامی در راستای تربیت سربازان عصر ظهور حضرت حجت ارواحنا فداه و تولید فکر، دانش و فناوری برای دستیابی به مرجعیت علمی؛ ایجاد مرجع هدایت در تهیه برنامه‌های میان‌مدت پنج‌ساله و کوتاه‌مدت سالانه دانشگاه؛ تعیین شاخص‌های کلان ارزیابی عملکرد سازمانی و معرفی اهداف، راهبردها و برنامه کلان تحول دانشگاه به ذی‌حقان بیرونی در قالب یک پیش‌گفتار، شش فصل تنظیم شده است، که هر فصل اول، در جهت پاسخگویی به «نیاز چیست؟»، «چه کار می‌خواهیم بکنیم؟»، «کجا می‌خواهیم برویم؟»، «الآن اوضاع چه جوری است؟»، «راه چگونه است؟» و «چگونه باید رفت؟» تدوین شده است. در این سند با نگاهی به اهمیت تحول دانشگاه از منظر ولایت، شرایط محیط جهانی برای دستیابی به اهداف انقلاب اسلامی، شرایط محیط علمی و آموزش عالی کشور، شرایط اختصاصی سپاه و طرح تحول آن و نیز شرایط داخلی دانشگاه، واکاوی و چالش‌های تحول دانشگاه مورد بررسی قرار گرفته است.

در این سند اجمالاً مدل کورت لوین، مدل پنج مرحله‌ای آدکار، مدل هشت مرحله‌ای کاتر و مدل ۱۰ مرحله‌ای استیفن هاینز از مدل‌های تحول رایج در دنیا معرفی شده است و در ادامه، الگوی بومی تحول بر اساس تدابیر امام خامنه‌ای ارائه و نقشه جامع مدیریت تحول مبتنی بر آن در گام‌های شش‌گانه برای حرکت تحولی، معرفی شده است. در ادامه، فرایند برنامه‌ریزی و اجرای تحول و فرایندی موازی برای این حرکت بزرگ تحولی، بررسی و ساختار مدیریت تحول و مراحل کلی تدوین و تصویب طرح تحول ارائه گردیده است. بررسی اسناد بالادستی، از جمله طرح جامع و اساسنامه دانشگاه، طرح تحول سپاه، سیاست‌های ستاد کل نیروهای مسلح و اسناد ملی و سیاست‌های کلان کشور و همچنین نظرات ذی‌حقان، خبرگان و نخبگان دانشگاه و سپاه، در ادامه آمده است. علاوه بر این‌ها، از دانش روز و تجارب موجود نیز غفلت نشده و با مطالعه ادبیات علمی رایج و بررسی محیطی در مورد دانشگاه‌های سازمانی (جنرال‌الکتریک، موتورولا و ...)، نظام سیاست‌گذاری و مدیریت آموزش نظامی دشمن (ترادوک)، دانشگاه‌های سازمانی نظامی

(وست پوینت، کالج ملی جنگ، دانشگاه دفاع ملی امریکا و ...)، حاکمیتی (هاروارد، استنفورد، ایالتی واشینگتن) و آزمایشگاه‌های تحقیقاتی ملی امریکا (ارگونا، سندیا، لوس آلاموس و لانگلی)؛ در ادامه نیز نتایج آینده‌پژوهی علوم و فناوری‌های نوظهور ارائه شده است.

این سند تصویر مطلوب دانشگاه را در بندهای چهارده گانه زیر نمایان می‌کند: «هویت دانشگاه»، «ارزش‌های محوری»، «سرمایه انسانی»، «دانش‌آموختگان»، «ورودی دانشگاه»، «نظام تربیتی-آموزشی»، «متن و محتوا»، «فضا و محیط»، «شبکه دانش‌آموختگان»، «نقش دانشگاه در سپاه»، «نظریه پردازی و تدوین دکترین‌های مأموریتی»، «جهاد علمی»، «عمق‌بخشی جریان نخبگی» و نیز «اقتدار علمی برای ایجاد تمدن نوین اسلامی». معیارهای سنجش تصویر مطلوب در حوزه‌های تحولی مشخص گردیده و نقش شاخص‌ها در سیاست‌گذاری علم و فناوری و نیز شاخص‌های پایگاه استنادی جهان اسلام تبیین شده است.

وضع موجود در نه حوزه تحولی بر اساس معیارهای سنجش تصویر مطلوب، تحلیل شده است. در این تحلیل، ارزش‌های سازمانی، سرمایه انسانی، متن و محتوا، فضا و محیط، نظام تربیتی و آموزشی و نیز تعامل‌های دانشگاه با سپاه و در عرصه‌های ملی و بین‌المللی و جایگاه آن در بحث جهاد علمی به‌طور مفصل واکاوی شده و با نگاه به ساختار و سازمان دانشگاه و دانشکده‌ها و تشریح چالش‌ها و تهدیدهای دانشگاه تدوین شده است.

در این سند مشخص شده است که راهبردهای دستیابی به دانشگاه حکمت‌بنیان، لازمه پاسداری غیرمحافظه کارانه از انقلاب اسلامی است و داشتن نگاه کلان به ابعاد و پیامدهای تحول دانشگاه و تلاش برای استحکام‌بخشی درونی ضروری است.

از بررسی ضرورت تعریف، اجرا و کنترل برنامه‌های عملیاتی، زمینه‌سازی برای اجرای طرح تحول با بستر سازی، اصلاح و متناسب سازی، اقدام‌ها به تفکیک راهبردها و نیز الزام‌های اجرایی تحقق آن، معرفی گردید و دستاوردها و نتایج مورد انتظار برشمرده شده است.

طرح تحول دانشگاه علوم انتظامی امام حسن مجتبی (ع) با توجه به سند چشم‌انداز، نیازهای روز سازمان، شرایط فعلی و آینده جامعه، تغییرات اساسی در انواع جرایم و ... شکل گرفت، بنابراین این طرح بر آن است که در روند تربیت نیروی انسانی تحول ایجاد نماید به این صورت که رویکرد دانشگاه از دانش محوری به مهارت محوری تغییر یابد، مهارتی که همراه با دانش باشد. در

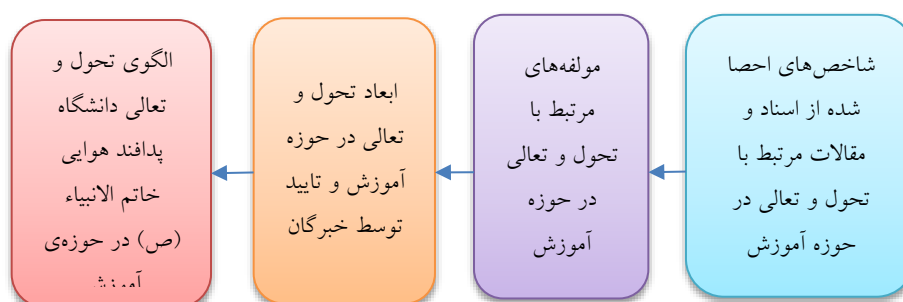
اینجا به بررسی الگوی تحول و تعالی دانشگاه انتظامی امام حسن مجتبی (ع) در بعد آموزش می‌پردازیم. توسعه مهارت‌ها و گسترش دانش شغلی تخصصی کارکنان، متناسب با نیازهای رو به رشد و ظرفیت‌سازی منابع انسانی برای تحقق اهداف سازمانی نیازمند تنظیم برنامه‌های تربیتی و آموزشی برای ارتقای توانمندی افراد و اجرای نظارت کارآمد بر اساس مبانی، اصول، سیاست‌ها و راهبردهای رسیدن به اهداف چشم‌انداز است که باید از تمام توانمندی‌ها و ظرفیت‌ها؛ به ویژه نوآوری و خلاقیت برای ایجاد سازمانی پویا و سودمند استفاده کند.

بنابراین دانشگاه علوم انتظامی امام حسن مجتبی (ع) فرآیند توسعه آموزش‌های مهارتی را طراحی و اجرایی نمود. براین اساس رویکرد دانشگاه از الگوی آموزش محور به الگوی مهارت محور تغییر یافته است. این رویکرد به صورت توسعه آموزش‌های مهارتی و عملی (تأمین نسبت ۷۰ درصد دروس عملی و ۳۰ درصد نظری) شده است. در این راستا الگوی فرآیندی به شرح زیر تدوین و اجرا شده است.

هدف اصلی از طرح توسعه آموزش‌های مهارتی ایجاد و ارتقاء مهارت‌ها و آموزش‌های عملی دانشجویان و دانش‌آموختگان بدو خدمت است که طی این طرح اهداف دیگری به عنوان اهداف فرعی نیز مدنظر بود. این اهداف فرعی عبارتند از: نیازسنجی مهارتی مشاغل ستوانی رده‌های مأموریتی ناجا؛ اصلاح برنامه‌های درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و دانش‌آموخته؛ بازنگری روش‌های اجرای تربیت و آموزش با تغییر رویکرد دانشگاه محور به رویکرد تعاملی؛ توسعه آموزش‌های مهارتی و عملی (تأمین نسبت ۷۰ درصد دروس عملی و ۳۰ درصد نظری)؛ شناسایی زیرساخت‌های مورد نیاز برای اجرای آموزش‌های مهارتی و عملی؛ تبیین برنامه‌ها و الزامات اجرای آموزش‌های مهارتی و عملی.

مدل مفهومی نشان‌دهنده ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌های تحقیق است و روابط و تعاملات بین آن‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد. برای شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های الگوی تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه آموزش، ادبیات موجود در زمینه تحول و تعالی، مبانی آموزش مورد مذاقه قرار گرفت و با خبرگان هر حوزه نیز مصاحبه‌هایی انجام شد، که در مجموع و به طور خلاصه، با توجه به ادبیات تحقیق، مبانی نظری، اطلاعات حاصل از

مطالعات اکتشافی و مصاحبه‌های انجام شده، موارد شکل ۲ در طراحی مدل مفهومی تحقیق، مد نظر قرار گرفته است:

شکل ۲ - مدل مفهومی پژوهش

روش‌شناسی پژوهش

از آنجاییکه این تحقیق در پی نتایجی که از ارائه الگوی تحول و تعالی در حوزه‌ی آموزش بدست می‌آید، می‌تواند راهنمایی جهت تعالی و تحول در دانشگاه‌ها علی‌الخصوص دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) باشد، لذا نوع تحقیق کاربردی است. در این تحقیق محقق متغیری را دست‌کاری ننموده و برای وقوع رویدادها شرایطی را ایجاد نمی‌کند و تنها وضعیت موجود را بررسی و به توصیف و چرایی آن‌ها می‌پردازد و ویژگی‌ها و صفات متغیرها را مورد مطالعه قرار داده و با مطالعه منابع موجود و استفاده از پیشنهادات صاحب‌نظران و تجزیه و تحلیل کیفی اطلاعات به دست آمده، ارتباط بین متغیرها را مورد بررسی قرار می‌دهد لذا روش تحقیق توصیفی است. همچنین از آنجایی که در این تحقیق، محقق برای درک بهتر ارتباط بین متغیرهای تعریف شده، نتایج حاصل را از نظر کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد، لذا رویکرد تحقیق کیفی است.

جامعه آماری پژوهش شامل کلیه اسناد و مدارک بالادستی و تحقیقات داخلی و خارجی انجام شده در زمینه تحول و تعالی در حوزه‌ی آموزش که در کتب، نشریات و فضای مجازی منتشر شده

است و جامعه صاحب‌نظر شامل کلیه خبرگان، صاحب‌نظران، فرماندهان، مدیران و اساتید و محققان در سطح دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص)، نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران و سایر دانشگاه‌های آجا که با مفاهیم تحول و تعالی و آموزش آشنایی کافی داشته باشند با شرایط زیر بسنده شده است.

- دارای حداقل ۲۰ سال تجربه کاری در حوزه آموزش

- مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر

- آشنا به مباحث مرتبط با تحقیق.

با توجه به اینکه نمونه مورد مطالعه بخش کوچکی از جامعه بزرگ دانشگاهیان هستند و در انتخاب واحدهای نمونه‌گیری از خود واحدها کمک گرفته شده است لذا روش نمونه‌گیری در این تحقیق به صورت گلوله برفی است.

این تحقیق با هدف شناسایی مولفه‌های تاثیر گذار در تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه‌ی آموزش مضامین مرتبط را استخراج و با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی و انجام کدگذاری‌های مربوطه با استفاده از نرم‌افزار MAXQDA2020 سپس با تجزیه و تحلیل توصیفی و مطالعه تعداد و فراوانی مفاهیم و مقوله‌ها، نقش‌های مختلف در زمینه الگوهای تحول و تعالی و مفاهیم آموزش مشخص و جداسازی گردیده است.

در روش فیش‌برداری از مطالب، سعی شد تا از منابع معتبر در زمینه موضوع پژوهش استفاده گردد و بدین طریق روایی ابزار تایید می‌گردد. جهت اطمینان از روایی پژوهش در مرحله انتخاب موضوع، محققین مبانی نظری و پیشینه تحقیقات انجام شده در زمینه موضوع تحقیق را بررسی کردند تا بدین ترتیب به حساسیت نظری در هنگام انجام مصاحبه و همچنین تحلیل داده‌های مصاحبه دست یابند. بعلاوه، جهت افزایش روایی پژوهش، به دو شیوه بازخور مشارکت کنندگان و دریافت نظر همکاران عمل شده است.

برای حصول اطمینان از روایی پژوهش، از روش بررسی توسط اعضا (مصاحبه شوندگان) استفاده شد. در این پژوهش از مصاحبه شوندگان خواسته شد تا گزارش نهایی مرحله نخست، فرایند تحلیل یا مقوله‌های بدست آمده را بازبینی کرده و نظر خود را در ارتباط با آنها ابراز کنند. همچنین در دریافت نظرات همکاران، اساتید راهنما و مشاور به بررسی یافته‌ها و اظهار نظر درباره

آنها پرداخته شد. با هدف سنجش ارتباط منطقی مقوله‌ها با حوزه‌ی مرتبط، با طراحی مصاحبه نیمه ساختار یافته و ارائه آن به جامعه نمونه خبره آشنا با الگوهای تحول و تعالی و مفاهیم آموزش صحت و درستی یافته‌های تحقیق مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و نهایتاً الگوهای تحول و تعالی دانشگاه در حوزه آموزش احصاء گردیده است.

در پژوهش حاضر، پایایی کیفی مصاحبه با توجه به استفاده از اشباع نظری در نمونه گیری و کدگذاری، پایایی مصاحبه تایید می‌شود. در جدول ۱ خلاصه‌ای از مشخصات مصاحبه شوندگان آورده شده است.

جدول ۱- مشخصات مصاحبه شوندگان

کد مصاحبه شونده	تحصیلات	سنوات خدمتی	آخرین شغل سازمانی	آخرین جایگاه شغلی
۱	دکتری	۳۰-۲۶	فرماندهی	جایگاه ۱۷
۲	دکتری	۳۰-۲۶	فرماندهی	جایگاه ۱۸ و بالاتر
۳	دکتری	۳۰-۲۶	فرماندهی	جایگاه ۱۷
۴	دکتری	۲۵-۲۱	ستادی	جایگاه ۱۶
۵	دکتری	۲۵-۲۱	اجرایی	جایگاه ۱۶
۶	دکتری	بیشتر از ۳۰	آموزشی	جایگاه ۱۸ و بالاتر
۷	دکتری	۳۰-۲۶	آموزشی	جایگاه ۱۶
۸	دکتری	۳۰-۲۶	آموزشی	جایگاه ۱۷
۹	دکتری	۳۰-۲۶	آموزشی	جایگاه ۱۷
۱۰	دکتری	بیشتر از ۳۰	اجرایی	جایگاه ۱۷
۱۱	دکتری	۳۰-۲۶	آموزشی	جایگاه ۱۷
۱۲	دکتری	۳۰-۲۶	آموزشی	جایگاه ۱۷

سؤالات پژوهش

سوال اصلی پژوهش: الگوی تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه آموزش چگونه است؟

سوال فرعی پژوهش: ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌های تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) کدامند؟

یافته‌های پژوهش

سوال فرعی پژوهش: ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌های تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) کدامند؟

بررسی اسناد: در بررسی اسناد و مدارک علمی موجود (کتاب‌ها، اسناد بالادستی، پژوهش‌های داخلی و خارجی انجام شده) در زمینه مرتبط با موضوع پژوهش، پنج بعد احصا شد که نتایج تحلیل اسناد و مدارک در قالب جدول ۲ و در نهایت در چارچوب مفهوم کلی پژوهش آورده شده است.

جدول ۲ - مولفه‌ها و شاخص‌های احصا شده از اسناد و مقالات

مولفه‌ها	شاخص‌ها
حافظه پروری، دانایی محوری	مدیریت دانش در اجرای آموزش، پژوهش و تربیت (۳ کد)، ارتقای محتوای دانشی (۳ کد)
حل مساله با طراحی و تصمیم‌گیری	پیش‌بینی چالش‌ها (۲ کد)، تشخیص بحران‌ها و درمان آنها (۲ کد)
افزایش نوآوری و خلاقیت	نوآوری و رویکردهای جدید (۳ کد)، چابک‌سازی و جوانگرایی (۲ کد)
تولید دانش کاربردی مبتنی بر فلسفه تربیت اسلامی	تربیت با تکیه بر بصیرت و آگاهی (۲ کد)، رشد در مسیر خودسازی و جامعه‌سازی (۲ کد) تربیت بر مبنای باور دینی و اعتقادی (۱۰ کد)
استفاده از دارایی‌های غیر مالی و نامشهود	تمرکز بر تولید دانش فنی (۳ کد)، تمرکز بر خلق ارزش بجای خلق ثروت (۱ کد)، تجربیات محیطی و اطلاعات گردآوری شده (۴ کد)
ارتقای ظرفیت‌های پژوهشی	ایجاد ساختار مستقل علمی و اجرایی (۲ کد)، تعاملات بین‌المللی و تبادل دانش و تجربیات (۲ کد)، ایجاد فرصت برابر با سایر دانشمندان بین‌المللی (۲ کد)
بکارگیری ابزار و تجهیزات متنوع و با فناوری بالا	تعامل سازنده با سایر مراکز علمی (۲ کد)، استفاده از فناوری‌های جدید (۲ کد)

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها
ارتقای منابع آموزشی	توانمند سازی مدیران و استادان دانشگاه (۵ کد)، تبادل دانشجو و استاد با دانشگاه سایر کشورها (۱ کد)، ظرفیت سازی آموزشی (۳ کد)
استفاده از زیرساخت‌ها و چارچوب‌ها	بررسی و بروز رسانی قوانین و مقررات (۱ کد)، استخراج و بکارگیری الزامات تحول (۱۰ کد)، استفاده از مدل‌های تعالی سازمانی (۱۲ کد)
توجه به دولتی و دائمی بودن	تمرکز به خلق آینده در سازمان‌های پایدار (۱ کد)، اهتمام دستگاه‌ها به تحقق اهداف بالادستی (۲ کد)، هماهنگی و یکپارچگی در همه سطوح (۱ کد)
حفظ خط مشی‌ها و ثبات در رویه‌ها	ثبات در تحویل خدمات (۱ کد)، نگاه سیستمی به دانشگاه (۱ کد)
توجه به محرمانگی و عدم افشا	طبقه بندی اطلاعات، اسناد و مدارک (۱ کد)، استقرار نظام کنترلی فعال و دقیق (۱ کد)، رعایت دقیق حفاظت از اطلاعات (۱ کد)
راهبردها و خط مشی‌های پژوهش	افزایش اندیشه ورزی و آماده سازی جهت نقش آفرینی فراگیران (۲ کد)، پژوهش معطوف به تغییرات و تحولات جهان پیچیده (۲ کد)
سیاست گذاری بر مبنای فرهنگ بومی	تعریف بیانیه ماموریت (رسالت) (۸ کد)، توسعه طبق تدابیر فرمانده کل قوا (۱ کد)، سیاست گذاری بر مبنای فرهنگ بومی (۱۰ کد)
تولید دانش بومی برای رفع نیازهای ملی و منطقه‌ای	توجه به اولویت‌های امنیتی و دفاعی (۴ کد)
ارزیابی عملکرد نظام آموزشی	یکپارچگی در عملکردهای و برنامه‌ها (۴ کد)، ارزشیابی مبتنی بر فلسفه اسلامی - ایرانی (۱ کد)، تکیه بر نظر خبرگان و مدیران آموزشی (۱ کد)، توسعه برنامه آموزشی (۱ کد)، پایداری برنامه آموزشی (۲ کد)، پویایی کیفیت (۳ کد)، استانداردهای کیفیت (۳ کد)
خروجی‌ها و نتایج نظام آموزشی	تربیت افسران متعهد، متخصص و خلاق (۱ کد)، توانمندی در شناسایی نیازهای بومی (۱ کد)، تعیین اهداف آموزشی (۲ کد)
اثربخشی و کارایی نظام پژوهشی	نقش پژوهش و ارزیابی در ایجاد تحول (۷ کد)، الزامات ارزشیابی پژوهش (۱۳ کد)
ارتقای نظارت و ارزیابی	اجرای ساختار کنترل و ارزیابی (۱ کد)، تکامل و افزایش کارایی و اثر بخشی (۱ کد)، ارزشیابی عملکرد (۱۶ کد)، استفاده از نظام ارزیابی (۱۱ کد)، ارائه شاخص جهت ارزیابی (۲ کد)، ارتقای کارایی و اثر بخشی (۱ کد)

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها
پایش مستمر و ارتقای کیفیت	ارتقا پیوسته کیفیت (۲ کد)، بهره‌گیری از تجربیات سازمان‌های مشابه در کشورهای دیگر (۲ کد)، چارچوب و رویکرد تخصصی برای ارزیابی عملکرد (۳ کد)، اثربخشی و انطباق‌پذیری (۲ کد)، حساسیت شغلی و نظارت و پایش دقیق واحدها (۱ کد)، بهبود روش‌های آموزشی (۱ کد)
تربیت متخصصین نظامی و دفاعی	تربیت تخصصی نظامی (۱ کد)، تربیت در تراز بین‌المللی (۱ کد)
تربیت نیروی انسانی متعهد و دیندار	استفاده از اساتید متعهد و ولایت‌مدار (۳ کد)، تمرکز بر آموزه‌های دینی و معنوی (۲ کد)
ارتقای توانمندی‌های اساتید و دانشجویان	نقش استاد در کاوشگری و هدایت (۳ کد)، تمرکز بر بازتاب‌های ملی و فراملی برای ایجاد انگیزه (۲ کد)
ارتقای سرمایه انسانی سازمان یافته و آموزش دیده	بهبود خدمات و کاهش تصدی‌گری (۳ کد)، سازمان‌دهی و آموزش منابع انسانی (۳ کد)، رشد و تعالی سرمایه انسانی (۳ کد)
مشارکت کارکنان	افزایش انگیزه کارکنان (۳ کد)، آموزش و توانمندسازی کارکنان (۳ کد)
تربیت متخصص با رویکرد مساله‌محور و چندوجهی	توسعه حس کنجکاوی و جستجوگری (۳ کد)، تربیت افسران متعهد، متخصص و خلاق (۲ کد)

مؤلفه‌های احصا شده با توجه به ادبیات و پیشینه پژوهش به منظور تلخیص و جامعیت بخشی در پنج گروه با عنوان ابعاد تاثیر گذار مطابق جدول ۳ دسته‌بندی شد.

جدول ۳ - ابعاد و فراوانی آنها

ابعاد	فراوانی مؤلفه	فراوانی کد	درصد فراوانی کد
منابع و امکانات	۵	۵۰	۲۰٪
سیاست‌گذاری	۶	۳۶	۱۵٪
دانش‌محوری	۴	۲۹	۱۲٪
ارزیابی	۶	۹۹	۴۰٪
منابع انسانی	۶	۳۲	۱۳٪

طی فرایند مصاحبه، نظر مصاحبه شوندگان راجع به تعالی دانشگاه در حوزه آموزش گرفته شد که از این طریق مولفه‌های احصا شده مورد بازبینی قرار گرفت و مولفه‌هایی غیر از مولفه‌های شناسایی شده در مرحله تحلیل اسناد از دیدگاه آنها شناسایی شد.

سوال اصلی پژوهش: الگوی تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه آموزش چگونه است؟

پس از بررسی نتایج تحلیل اسناد و مدارک و مصاحبه‌ها، دسته‌بندی براساس کدگذاری‌ها و مولفه‌ها در رابطه با ابعاد بدست آمده به شرح جدول ۴ بدست آمد:

جدول ۴- ابعاد و مولفه‌های نهایی پژوهش

ابعاد	مولفه‌ها
دانش محوری	حافظه پروری، دانایی محوری؛ حل مساله با طراحی و تصمیم‌گیری؛ افزایش نوآوری و خلاقیت؛ تولید دانش کاربردی مبتنی بر فلسفه تربیت اسلامی
منابع و امکانات	استفاده از دارایی‌های غیر مالی و نامشهود؛ ارتقای ظرفیت‌های پژوهشی؛ بکارگیری ابزار و تجهیزات متنوع و با فناوری بالا؛ ارتقای منابع آموزشی؛ استفاده از زیرساخت‌ها و چارچوب‌ها
سیاست‌گذاری	توجه به دولتی و دائمی بودن؛ حفظ خط مشی‌ها و ثبات در رویه‌ها؛ راهبردها و خط مشی‌های پژوهش؛ سیاست‌گذاری بر مبنای فرهنگ بومی؛ تولید دانش بومی برای رفع نیازهای ملی و منطقه‌ای
ارزیابی	تعریف خروجی‌های مدل تعالی؛ ارزیابی عملکرد نظام آموزشی؛ خروجی‌ها و نتایج نظام آموزشی؛ اثربخشی و کارایی نظام پژوهشی؛ ارتقای نظارت و ارزیابی؛ پایش مستمر و ارتقای کیفیت
منابع انسانی	تربیت متخصصین نظامی و دفاعی؛ تربیت نیروی انسانی متعهد و دیندار؛ ارتقای توانمندی‌های اساتید و دانشجویان؛ ارتقای سرمایه انسانی سازمان یافته و آموزش دیده؛ تربیت متخصص با رویکرد مساله محور و چند وجهی

در این قسمت از پژوهش، مبتنی بر منطق رویه‌ای روش تحلیل کیفی استفاده شده از داده‌های احصا شده، ۵ بعد، ۲۵ مولفه و ۷۳ شاخص استخراج گردید که در ادامه یافته‌های بدست آمده ارائه شده است.

مولفه ارتقای ظرفیت‌های پژوهشی: آموزش پژوهش محور این قابلیت را ایجاد می‌کند که سیستم آموزشی در مرزهای علوم حرکت کند و باعث ارتقای آموزش شود. دانشگاه با ایجاد ساختارهای مستقل علمی و اجرایی و افزایش تعاملات و تبادل دانش و تجربیات می‌تواند ظرفیت‌های پژوهشی خود را ارتقا بخشد.

مولفه راهبردها و خط مشی‌های پژوهش: از جمله راهبردها و خط مشی‌های نظام آموزشی متعالی، اعتلای پژوهشگری مبتنی بر تحولات جهانی و نقش آفرینی اندیشمندان و خبرگان است. دانشگاه باید این امر را در راهبردهای کلان و سیاست گذاری‌ها در نظر بگیرد.

مولفه سیاست گذاری بر مبنای فرهنگ بومی: یکی از عارضه‌های سیستم آموزشی کشور، جهت گیری از مطالعات و سیستم‌های کشورهای غربی است. لازم است بیانیه ماموریت دانشگاه طبق تدابیر فرمانده کل قوا و اسناد بالادستی تدوین شده و بر مبنای فرهنگ و جامعه ایرانی-اسلامی توسعه یابد.

مولفه تولید دانش بومی برای رفع نیازهای ملی و منطقه‌ای: در مقوله پژوهش و تحقیق و آموزش، اتکا به منابع بین‌المللی کافی نبوده و لازم است نیازهای داخلی جهت ایفای نقش در سطح ملی و منطقه‌ای شناسایی و اولویت بندی گردد تا دانش فنی برحسب نیازمندی‌ها تولید شود. مولفه افزایش نوآوری و خلاقیت: خلاقیت و نوآوری در هر امری باعث بهبود رویه‌ها و افزایش کارایی می‌شود. در یک نظام آموزشی که اهداف متعالی دارد، استفاده از رویکردهای جدید و چابک سازی و جوانگرایی می‌تواند نقش بسزایی در تعالی ایجاد کند.

مولفه حل مساله با طراحی و تصمیم گیری: تشخیص بحران‌ها و حل مسائل بدون پیش بینی چالش‌های احتمالی میسر نخواهد بود. لذا در راستای توسعه دانش، نظام آموزشی باید قابلیت افراد در طراحی و تصمیم گیری را ارتقا بخشد.

مولفه حافظه پروری و دانایی محوری: لازمه مدیریت دانش و ارتقای محتوای دانشی وجود افراد با قابلیت‌های فراگیری دانش و با مهارت در پژوهش است. دانشگاه باید در این زمینه‌ها افراد را شناسایی و جهت تربیت و آموزش آنها قدم بردارد.

مؤلفه اندازه گیری اثربخشی و کارایی نظام آموزشی: اندازه گیری اثربخشی نظام آموزشی در گرو تعیین اهداف آموزشی و ارزیابی میزان رسیدن به این اهداف معنا پیدا می کند. تربیت افسران متخصص و توانمندی در شناسایی نیازمندی ها باعث بهبود کارایی سیستم آموزشی می شود.

مؤلفه ارتقای نظارت و ارزیابی: دانشگاه متعالی باید بتواند سطح ارزیابی و پایش خود را ارتقا دهد. در این زمینه ایجاد ساختارهای کنترل و ارزیابی، استفاده از نظام های ارزیابی بودمی و جهانی، تعریف شاخص های کیفی و عملکردی و ارتقای اثربخشی نظام ارزیابی می تواند نقش موثری ایفا کند.

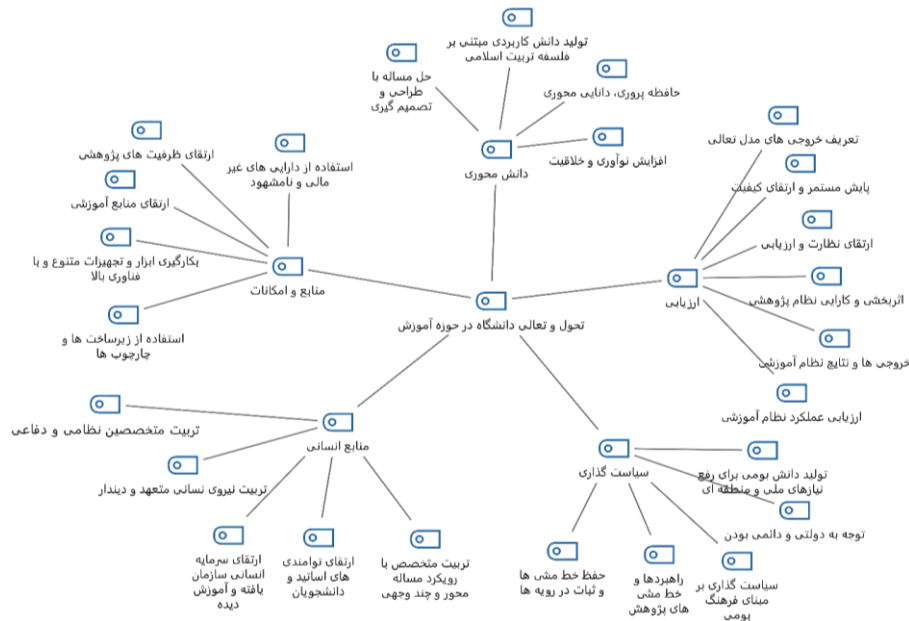
مؤلفه تربیت متخصصین نظامی و دفاعی: منابع انسانی مهمترین بخش از نظام های اجتماعی و انسان محور است و تربیت و آموزش نیروی متخصص نقش مهمی را در تعالی نظام آموزشی ایفا می کند. دانشگاه با تربیت نیروی متخصص دفاعی و نظامی، بخش مهمی از رسالت خود را که تحویل نیروی متخصص به ارگان های نظامی و دفاعی است انجام می دهد.

مؤلفه ارتقا توانمندی های اساتید و دانشجویان: تکیه نظام آموزشی به منابع انسانی از جمله اساتید، دانشجویان و کارکنان است. ارتقای نظام آموزشی از ارتقای تک تک اجزا حاصل خواهد شد. توجه به معیشت و زندگی نقش آفرینان این حوزه و کمک به ارتقای سطح دانش و رفاه آنها می تواند انگیزه مضاعف در ایجاد تحول و تعالی در دانشگاه بوجود آورد.

مؤلفه ارتقای منابع انسانی سازمان یافته و آموزش دیده: سازماندهی از ارکان مدیریت است و منابع انسانی بدون سازماندهی کارایی لازم را جهت انجام امور محوله نخواهد داشت. اجرای نظام شایسته سالاری و کاهش تصدی گری باعث بهبود خدمات و خروجی های نظام آموزشی خواهد شد.

مؤلفه تربیت متخصص با رویکرد مساله محور و چند وجهی: تربیت افسران متخصص و خلاق با ایجاد حس کنجکاوری و جستجوگری در آنها امکان پذیر خواهد شد. نوآوری و خلاقیت می تواند نقش کلیدی و اثرگذار در رسیدن دانشگاه به تعالی ایفا کند. متخصصین می توانند روحیه چند وجهی و خلاقیت را با به اشتراک گذاشتن مسائل خود با اساتید، همکاران و دانشجویان به آنها منتقل کنند.

الگوی نهایی حاصل از تحلیل کیفی که شامل ۵ بعد و ۲۵ مولفه است در شکل ۳ آورده شده است.

شکل ۳- الگوی نهایی پژوهش

نتیجه گیری و پیشنهادها

این پژوهش به بررسی مولفه‌ها و شاخص‌های تاثیر گذار بر تحول و تعالی دانشگاه پرداخته و هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه آموزش پرداخته و به دو سوال پاسخ داده است. نظام آموزشی رکن اصلی توسعه و پیشرفت کشور است. لذا بهبود و تعالی نظام آموزشی مستقیماً در بهبود عملکرد سایر نظام‌های حاکم بر کشور از جمله اقتصاد، فرهنگ و جامعه اثر گذار است. این موضوع زمانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که در مواجهه با دنیای پیچیده و متغیر و در راستای امنیت و پاسداشت تمامیت ارضی کشور باشد. مدل تعالی برای آموزش عالی اجتناب ناپذیر است چرا که منجر به توسعه و پیشرفت در همه ابعاد می‌گردد. با این وجود برای شناسایی وضعیت فعلی

دانشگاه باید از ابزارها و شاخص‌هایی استفاده کرد که هم‌راستا با وظایف و چشم‌انداز اصلی دانشگاه باشد.

دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) یک موسسه و ارگان حیاتی در زمینه آموزش نیروی متخصص پدافند هوایی و تولید دانش و فناوری مرتبط با این زمینه نقش بسزایی ایفا می‌کند. بنابراین تحول و تعالی دانشگاه در حوزه آموزش امری است که بیش از پیش دانشگاه را در انجام رسالت خود پیشقدم خواهد کرد.

پژوهش حاضر به منظور شناسایی شاخص‌ها، مولفه‌ها و ابعاد تحول و تعالی دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه آموزش صورت گرفته است. بررسی اسناد موجود در این زمینه بیشترین تأکید را بر ۵ بعد ارزیابی، منابع و امکانات، سیاست‌گذاری، منابع انسانی و دانش محوری نشان داد. براساس یافته‌های مرحله کیفی و مدل مفهومی بدست آمده، مدل نهایی تدوین شد که در بعد منابع و امکانات با مولفه‌های استفاده از دارایی‌های غیرمالی و نامشهود، ارتقای ظرفیت‌های پژوهشی، بکارگیری ابزار و تجهیزات متنوع و با فناوری بالا، ارتقای ظرفیت‌های آموزشی و استفاده از زیرساخت‌ها و چارچوب‌ها؛ در بعد سیاست‌گذاری با مولفه‌های توجه به دولتی و دائمی بودن نظام دانشگاهی، حفظ خط مشی‌ها و ثبات در رویه‌ها، راهبردها و خط مشی‌های پژوهش، سیاست‌گذاری بر مبنای فرهنگ بومی و تولید دانش بومی برای رفع نیازهای ملی و منطقه‌ای؛ در بعد دانش محوری با مولفه‌های افزایش نوآوری و خلاقیت، تولید دانش کاربردی مبتنی بر فلسفه تربیت اسلامی، حل مساله با طراحی و تصمیم‌گیری و حافظه‌پروری و دانایی محوری؛ در بعد ارزیابی با مولفه‌های اندازه‌گیری اثربخشی و کارایی نظام آموزشی، اندازه‌گیری اثربخشی و کارایی نظام پژوهشی، تعیین خروجی‌ها و نتایج نظام آموزشی، تعریف خروجی‌های مدل تعالی، ارتقای نظارت و ارزیابی و پایش مستمر و ارتقای کیفیت؛ و در بعد منابع انسانی با مولفه‌های تربیت متخصصین نظامی و دفاعی، تربیت نیروی انسانی متعهد و دیندار، ارتقا توانمندی‌های اساتید و دانشجویان، ارتقای منابع انسانی سازمان‌یافته و آموزش‌دیده و تربیت متخصص با رویکرد مساله‌محور و چندوجهی در ارتباط است.

بر اساس یافته‌های پژوهش، نظام آموزشی متعالی دانشگاه قادر خواهد بود با نگاه همه جانبه به منابع و امکانات موجود و نیازهای جامعه، نقشه راه دستیابی به اهداف تدوین شده خود را در نظر گرفتن سیاست‌های کلان و به کارگیری بهینه منابع انسانی آموزش دیده و ارزیابی مستمر کیفیت آموزشی، در جهت اجرای نظام آموزشی دانش محور گام بردارد.

مدل پیشنهادی علاوه بر در نظر گرفتن ابعاد تعالی دانشگاه، به طور همزمان به بهبود کیفیت تربیت نیروی انسانی و توانمند ساختن دانشجویان و اساتید که از رکن‌های اصلی اجرای نظام آموزشی در بخش عملکرد و همچنین در بخش نتایج است، نگاه ویژه دارد. در ادامه راهکارهای پیشنهادی برای تحول دانشگاه در حوزه آموزش، آورده شده است:

دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) در جهت حفظ جایگاه خود به عنوان دانشگاه پیشرو در زمینه آموزش و تربیت متخصصین پدافند هوایی، باید با شناسایی نیازها و تهدیدهای ملی و منطقه‌ای، سرفصل‌های آموزشی خود را طراحی و بروز رسانی کند. چرا که علم و فناوری روز به روز در حال پیشرفت بوده و بدون توجه به این موضوع، نیروی پدافند هوایی در مقابله با تهدیدها آسیب پذیر خواهد بود. لذا دانشگاه بایستی در بروز رسانی محتوای آموزشی، مرجعیت علمی و قرار گرفتن در تراز منطقه‌ای و جهانی را در اولویت قرار دهد. در این راستا دانشگاه براساس آخرین پژوهش‌هایی که در سطح ملی و جهانی صورت می‌پذیرد، خلاءهای آموزشی را در محتوای و برنامه درسی شناسایی نموده و منابع و سرفصل‌های متناسب را در محتوای آموزشی و ارزیابی‌ها بگنجانند.

دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) باید با بروز رسانی اهداف آموزشی خود مطابق با سیاست‌ها و چشم اندازهای پدافند هوایی، برنامه آموزشی متناسب را با بهره گیری از توانمندی‌های اساتید و پژوهشگران دانشگاه و دریافت مشارکت خبرگان دانشگاه‌های دیگر طراحی و پیاده سازی کند.

دانشگاه بایستی با برگزاری همایش‌ها و تعیین اولویت‌های پژوهشی متناسب با تحولات جهانی، از اساتید و دانشجویان برتر در جهت انجام تحقیقات و ارائه مطالب بروز بهره گرفته و در کارگروه بررسی پژوهش‌ها، محتوای آموزشی برگزیده را در برنامه آموزشی بگنجانند.

مرجعیت علمی در گرو استفاده از منابع آموزشی جامع و کامل و بهره‌گیری از اساتید شاخص در امر آموزش محقق می‌شود. لذا دانشگاه باید در استفاده بهینه از منابع و امکانات آموزشی و تربیتی، جذب و استفاده از اساتید خبره، در راستای تولید و ترویج دانش پدافندی در زمینه هوا فضا و دستیابی به مرجعیت علمی در حوزه پدافند هوایی قدم بردارد.

دانشگاه در جهت حفظ نقش محوری خود در کشف بحران‌ها و ارائه راه حل عملیاتی برای آنها، باید بصورت مستمر چالش‌ها و اولویت‌های دفاعی - امنیتی را شناسایی کرده و در جهت رفع آنها راهکار ارائه کند. این امر نیازمند اولویت قرار دادن آموزش مطالب با اولویت بالا و مسائل روز به نیروی انسانی است تا بتواند بصورت خلاقانه و با شناخت نسبی از بحران‌ها عبور کند.

با توجه به منابع محدود و لزوم مدیریت سرمایه‌های سازمانی، دانشگاه می‌تواند در قالب همکاری‌های چند جانبه با سایر مراکز علمی و دانشگاهی، منابع و زیرساخت‌های آموزشی را به اشتراک بگذارد. استفاده از سالن‌های ورزشی و استخرها، آزمایشگاه‌های تخصصی، کتابخانه‌ها و مرکز همایش‌ها از جمله منابعی است که می‌تواند به اشتراک گذاشته شود.

دانشگاه باید در زمینه ایجاد هم افزایی و انتقال تجربیات و تبادل یافته‌های علمی و آموزشی، با ایجاد تفاهم نامه‌هایی با دانشگاه‌هایی که در زمینه‌های آموزشی و پژوهشی اهداف مشترک دارند، ساز و کاری را جهت تبادل دانشجوهای مستعد و اساتید خبره ایجاد کند.

دانشگاه باید در جهت ارتقای دانش و افزایش سطح تخصص افراد دخیل در امر آموزش، امکان شرکت در دوره‌های تخصصی داخلی و خارجی را فراهم کند. قرارگیری افراد در محیط‌های علمی و با کیفیت خارج از دانشگاه، علاوه بر اضافه شدن به سطح دانش و تخصص افراد، آنها را در شرایطی قرار می‌دهد که بتوانند با متخصصین دیگر دانشگاه‌ها ارتباط بگیرند و در تعامل با آنها ایده‌ها و راهکارهایی متفاوت و متحولانه بدست بیاورند.

همچنین دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) بایستی با رویکرد تحولی و چابک سازی، فرایندها، آئین نامه‌ها، شیوه نامه‌ها و دستورالعمل‌ها را مورد بازنگری قرار داده و زمینه را جهت پذیرش تغییرات سریع فراهم سازد. در این راستا نقش کارگروه‌های تحول جهت بروز رسانی و مدیریت، پیاده سازی و ارزیابی تحول پر رنگ خواهد بود.

با توجه به اینکه تربیت افرادی که از کیان و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی دفاع کنند، از ماموریت‌های اصلی دانشگاه است، لذا ایجاد انگیزه‌های انقلابی و اسلامی و تقویت باورها و توجه به احکام در تار و پود تمام آموزش‌ها قرار گیرد و به نوعی محورا اصلی در آموزش متخصصین باشد.

در این پژوهش تحول و تعالی دانشگاه در حوزه آموزش مورد بررسی قرار گرفت، که با توجه به پیشینه تحقیق و نیازسنجی انجام شده، جهت پژوهش‌های آینده، پیشنهاد می‌شود تعالی دانشگاه در حوزه پژوهش مورد مطالعه قرار گیرد.

Reference

- Aghamohammadi, Davud; Sharifi, Shahab (2019). Presenting the Evolutionary Transformational Management Model and Strategic Planning Methodology, Quarterly Journal of Strategic Management Studies of National Defense, Year 3, Issue 10, Summer 2019, Pages 196-149. [In Persian]
- Al-Dossi, Tayyiba, (2013), Research-based teaching: Research-based structuring based on the E5 learning cycle model, Isfahan Province General Directorate of Education, Deputy for Research, Planning and Human Resources, Research Council, Research and Research Group, First Edition, Amis Publications.[In Persian]
- Alimardani; Akram, Tanhaei Sis; Somayeh (1402) Study and prioritization of the moral education approach of the commanders of a military university, Quarterly Journal of Research on Islamic Education Issues, No. 60, Fall 1402. [DOR: 20.1001.1.22516972.1402.31.3.2.2](https://doi.org/10.1001.1.22516972.1402.31.3.2.2) [In Persian]
- Altbach, P.G. (2010). Higher Education in the New Century: Global Challenges and Innovative Ideas. Boston College, 98-112.
- Document of development and excellence of Imam Hassan Mojtaba (AS) University of Law Enforcement Sciences. [In Persian]
- Fathabadi, Hossein; Rashidi, Majid; Chaharmahali, Hassan; Ahmadi Nozari, Mojtaba (1402) Developing a science and technology roadmap (a case study of one of the universities affiliated with defense organizations) Quarterly Journal of Strategic Management Studies of National Defense, Year 7, Issue 28, Winter 1402 Research article, pages 67-104. [In Persian]
- Ghafari, Behzad; Kalani, Ebrahim; Chamani, Muslim (1401). Developing strategies for Khatam al-Anbiya Air Defense University to improve the quality of education using SWOT analysis, Quarterly Journal of Air Defense Management, Year 1, Issue 4, Winter 1401. [In Persian]
- Huet Isabel, Nikos J. Mourtos, Nilza Costa, Osvaldo Pacheco, José Tavares. (2009). Models for researchbased teaching in engineering courses: a case-study at the University of Aveiro (PT) and San José State University (USA), Coimbra, Portugal International Conference on Engineering Education - ICEE, September, 3 - 7.
- Imani Gole Pardesari, M., Nazim, F. and Karimzadeh, S. (2018). Identifying the dimensions of organizational excellence with emphasis on the EFQM model in Islamic Azad University. Educational Management Research, 9(36), 177-205. [In Persian]
- Javidania, R., and Kamali, M. (2019). Investigating the Status of Knowledge Management in Urmia University of Technology Using the EFQM Approach. Quarterly Journal of Information Management and Knowledge Science, 4(2), 11-26. [In Persian]
- Majd al-Din, Tahereh; Mirdamadi, Seyed Mohammad; Sarmadi, Mohammad Reza (1402). Designing a model of students' moral development within the framework of Islamic education philosophy, Quarterly Journal of Research on Islamic Education Issues, No. 60, Fall 1402. [DOR: 20.1001.1.22516972.1402.31.3.6.6](https://doi.org/10.1001.1.22516972.1402.31.3.6.6) [In Persian]
- Mirjalili, Seyed Mohammad Ali (1402), Analysis of the Network of Thoughtful Themes in the Works of Martyr Motahari (RA), Quarterly Journal of Research on Islamic Education Issues, Issue 59, Summer 1402. [DOR: 20.1001.1.22516972.1402.31.59.2.4](https://doi.org/10.1001.1.22516972.1402.31.59.2.4) [In Persian]
- Nabipour, Iraj. (2019). Fifth Generation University: Based on the Five-Point Spiral Model of Karaiannis and Campbell. Southern Medicine. 23 (2): 194-165. [In Persian]

- Nohadi, Hadi; Poursadegh, Naser; Hamidi, Naser; Mehrabi, Javad (2018) Designing a Model for Creating Human Capital in Defense Organizations, Defense Strategy Quarterly, Year 18, Issue 70, Summer 2019. [In Persian]
- Piroozmand, Alireza; Hejazi, Ahmadreza (2019) The Humanities Transformation Model, Quarterly Journal of Interdisciplinary Studies of Strategic Knowledge, Year 13, Issue 51, Summer 2019, Pages 228-205. [In Persian]
- Salimeh Sadat Golabgirniki; Ali Maqabal, Nazia Sadat Naseri, Muslim Cherabin (2019) Designing an organizational excellence model for Farhangian University of the Northeast of the country Quarterly Journal of Research in Educational Systems Volume 14, Issue 48, Spring 2019, pp. 59-74. [In Persian]
- Saveh Dorudi, Mustafa. (2019). Statement of the second step in two movements (recognizing threats - dealing with threats). Interdisciplinary Studies of Strategic Knowledge, 11(42), 246-221. [In Persian]
- Sepehri, Mohammad; Saedi, Bijan (1401) Investigating the motivational factors affecting the education of students of Khatam al-Anbiya Air Defense University (PBUH) using the structural equation model Quarterly Scientific Journal ((Air Defense Management)) Year 1, Issue 4, Winter 1401. [In Persian]
- Seydi, Seyed Mohammad; Pourkiani, Masoud; Derakhshan, Mozghan; Salajqeh, Sanjar (2019) Presenting a model of research and evaluation focused on transformation in the education system Quarterly Journal of Educational Leadership and Management, Year 16, Issue 4, Winter 2019. [In Persian]
- Seyed Naqvi, Mir Ali; Vaezi, Reza; Ghorbanzadeh, Vajelah and Afkaneh, Muhammad (1397). The model of excellence of human resources in Iran's government organizations. Management Journal of Government Organizations (Research), Payam Noor University; Volume 6, 2(22), 26-11. University research in agriculture. Journal of Entrepreneurship in Agriculture, 1(2), 23-37. [In Persian]
- Shamhammadi, Muhammad (1402). Presenting the appropriate model of the educational and research system (with emphasis on the university and the higher research institute of national defense), Defense Strategy Scientific Quarterly, 21st year, number 81, spring 1402. [In Persian]
- Shamlou, Reza; Ghaffari, Behzad; Asgari, Ahmad (1401) Pathology of skill-based training in Aja training centers (case study: Air Defense Force Aja specialized training center). Scientific Quarterly Journal of Air Defense Management, Volume 1, Number 1, June 1401. [In Persian]
- Strategic document of scientific development and spiritual excellence of Imam Hussein (AS) Comprehensive University.

